

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Dos jidiše folk in tzifern

Ležzinski, Jankev

Berlin, 1922

דנאלסור ופ וטנאק ענעדיישראפ ויא ווא דנאלסור ויא ודיא יד ופ סקוואוו רעד. 3 לטיפאק.

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8340

דער וואוקס פון די אידן אין רוסלאנד און אין פארשיידענע קאנטן
פון רוסלאנד.

פון דער טאבעלע I האבן מיר געזעהן, אז אין גאנץ רוסלאנד איז געווען אין 1897-טן יאר 5 215 805 אידן (אין אייראפייאישן רוסלאנד מיט פוילן 5 110 548 און אין אזיאטישן רוסלאנד 105 257). פאר דער פארנאנגענער צייט איז די צאל אידן געווען אויסגעוואקסן. לויט די השערות, וואס זיינען געמאכט געווארן פון פארשיידענע צדדים, קאן מען רעכענען, אז ערב דער מלחמה איז געווען אין רוסלאנד בערך פון 5 800 000 אידן ביז זעקס מיליאן. דערביי דארף מען געדיינקען, אז פאר דעם דאוונן פערטאד (פון 1897-טן ביז 1914-טן יאר) האבן עמיגרירט פון רוסלאנד ניט ווייניגער פון 1 200 000 אידן. ווי גרויס אלוא די עמיגראציע איז גיט געווען פאר דעם אנגעוויזענעם פערטאד, איז דאך די אבסאלוטע צאל אידן אין רוסלאנד גיט נאר גיט קלענער געווארן, נאר נאך גרעסער געווארן. דער וואוקס פון דער אלגעמינער באפעלקערונג אין רוסלאנד האט אבער שטארק איבערגעיאגט דעם וואוקס פון דער אידישער באפעלקערונג. און אויב אין 1897-טן יאר האבן אידן אויסגעמאכט אין די 25 גובערניעס פונם תחום פראצענט, איז דער דאוונער פראצענט פאר דער פארנאנגענער צייט געווען אביסל געפאלן. אמת, ביי די פעלקער, וואס בא-וואוינען די 25 גובערניעס פון תחום, גייט אויך א גאנץ גרויסע עמיגראציע -- פון פוילן, ליטע און ווייס-רוסלאנד דער עיקר קיין אמעריקע און אין אנדערע לענדער, וואס ליגן פון יענער זייט ים, און פון אוקראינע -- קיין סיביר. דאך איז די גיט-אידישע עמיגראציע באדייטנד קלענער פון דער אידישער; חוץ דעם, איז די צאל פון די עמיגראנטן, וואס קערן זיך אום צוריק, ביי אלע פעלקער פון תחום גרעסער, ווי ביי אידן -- און דאס אלץ צוזאמען האט גורם געווען, אז דער פראצענט אידן איז א ביסל געפאלן פאר די לעצטע 20 יאר.

פארקערט, אין משך פון גאנצן 19-טן יארהונדערט האט דער וואוקס פון דער אידישער באפעלקערונג אריבערגעיאגט דעם וואוקס פון די ארומיגע פעלקער, און דער פראצענט אידן אין די 25 גובערניעס, וואס איז געווען צום אנהויב פון 19-טן יארהונדערט גיט מער פון זעקס-זיבן און צום סוף פון 19-טן יאר-הונדערט גיט מער פון אכט-גייין, האט דערגרייכט אין 1897-טן יאר קרוב צו צוועלף פראצענט פון דער גאנצער באפעלקערונג.

וועגן דער אבסאלוטער צאל אידן אין רוסלאנד פאר דער צייט ביז דרע פאלקס-צײלונג פון 1897-טן יאר זיינען פאראן ציפערן, וואס האבן זעהר א קנאפן ווערט. אין אנהויב פון 19-טן יארהונדערט איז געווען אין רוסלאנד (מיט פוילן) בערך פון א מיליאן ביז א מיליאן מיט צוויי הונדערט טויזנט אידן. לויט די אויסרעכענונגען פון יאָסס זיינען געווען אין 1845-טן יאר אין רוסלאנד (מיט פוילן) 1 600 000 אידן. מיר וועלן זיין א סך נאהענטער צום אמת, ווען מיר וועלן אננעמען, אז צום סוף פון דער ערשטער העלפט פון 19-טן יארהונדערט זיינען געווען אין רוסלאנד (מיט פוילן) ניט ווייניגער פון צוויי מיליאן אידן. מיר וועלן בריינגען די דאטן, וואס מיר פארמאגן פון פריהערדיגע צייטן וועגן פארשיידענע טיילן פון רוסלאנד, הגם, ווי מיר האבן שוין באמערקט, זיי האבן נאר א בערכדיגן ווערט.

די 25 נובערגניעס פונם תהום קאנען געטיילט ווערן אין 4 גרופעס לויט דעם, ווען די אידישע באפעלקערונג האט זיך דארטן באזעצט און ווען די נר-בערגניעס זיינען אריין אין רשות פון דער רוסישער מלוכה:

1. 9 מערב-נובערגניעס (ווילנער, וויטעבסקער, וואלינער, גראדנער, קיעווער, קאוונער, מינסקער, מאהילעווער און פאדאליער), וואו אידן וואוינען פון לאנגע הונדערטער יארן, וועלכע האבן אלע געהערט ביזן סוף פון 18-טן יארהונדערט צו דער פוילישער מלוכה און זיינען ערשט נאך די צעטיילונגען פון דער לעצטער אריבערגעגאנגען צו רוסלאנד*).

2. 10 נובערגניעס פון פוילן (ווארשעווער, קאלישער, קעלצער, לאמזשער, לובלינער, פיעטערקאווער, פלאצקער, ראדאמער, סעדלעצער און סוואלקער), וואס האבן אויך א אידישן ישוב נאר פון אמאליגע יארן און וואס זיינען אין דער מאס, ווי מיר נעמען זיי איצט, אריבער צו רוסלאנד ערשט אין אנהויב פון 19-טן יארהונדערט.

3. די נובערגניעס פון לינקן ברעג דניעפר (פאלטאווער און משערניגאווער), וואס זיינען א סך פריהער פאר דעם צעפאלן פון דער פוילישער מלוכה אריבער צו רוסלאנד און זיינען געווען אונטערגעווארפן די אלע באגרעניצונגען, וואס האבן עקסיסטירט בטובע די אידן אין גרויס-רוסלאנד. די אידישע באפעלקערונג איז דארטן געווען ביזן סאמע סוף פון 18-טן יארהונדערט זעהר א קליינע און שיטערע און ערשט אין 19-טן יארהונדערט ווערן זיי קאלאניזירט פון עמיגראנטן פון ווייס-רוסלאנד און וואלין.

(* זען דער שטאם קיעוו.)

4. ניי־רוסלאנד, (יעקאטערינאסלאווער, כערסאנער, מאזרישע און בעסא־ראביע); די לעצטע גובערניע נייט איבער צו רוסלאנד ערשט אין אנהויב פו 19-טן יארהונדערט, און זי איז די איינציגע פון די פיר, וואס פארמאגט א אידישן ישוב פון לאנגע יארן. די איבעריגע דריי ווערן בכלל קאלאניזירט און באזעצט ערשט אין 19-טן יארהונדערט, און דער אידישער ישוב איז דארט דער אינגסטער.

דער צענטער פון די רוסישע אידן נאכן צעפאלן פון דער פוילישער מלוכה איז געווען אין די ניין מערב־גובערניעס, פון וואנען ס'איז גענאייגען אין משך פון גאנצן ניינצענטן יארהונדערט א עמיגראציע הן קיין ניי־רוסלאנד און אין די גובערניעס פון לינקן ברעג דניעפר, הן קיין פוילן. די ציפער, וואס מיר בריינגען גידעריגער וועגן וואוקס פון דער אידישער באפעלקערונג אין יעדער פון די דער־מאנטע גרופעס, גיט פרעטענדיג אויף אבסאלוטע ריכטיגקייט און פונקט־ליכקייט, ניבן דאך אין אלגעמיינעם א גאנץ קלאר און אמת בילד וועגן דעם פארשיידענעם טעמפ פון דער פארנערעסערונג פון דער צאל אידן אין יעדן פון די דאזיגע קאנטן.

טאבעלע VI

דער וואוקס פון דער אידישער באפעלקערונג אין די ניין מערב־גובערניעס.

צוואקס פאר 50 יאר (1847—1897)		1897	1881	1847	יארן גובערניעס
אין אבסאלוטע צאלן.	אין %				
199	136 262	204 686	175 996	68 424	ווילנער
248	125 276	175 629	133 789	50 353	וויטעבסקער
127	221 325	395 782	289 820	174 457	וואלינער
185	182 293	280 489	229 574	98 196	גראדנער
221	298 731	433 728	339 587	134 997	קיעווער
161	131 161	212 666	269 399	81 505	קאוונער
294	257 382	345 015	283 194	87 633	מינסקער
132	116 207	203 946	151 055	87 739	מאהילעווער
125	206 163	370 612	418 858	164 449	פאדאליער
177	1 674 800	2 622 553	2 291 272	947 753	סך־הכל

מאבעלע VI ווייזט אונז דעם וואקס פון דער אידישער באפעלקערונג אין די ניין מערב-גובערניעס. מיר זעהען, אז פאר פופציג יאר — פון 1847-טן ביז 1897-טן — האט זיך די צאל אידן אין אלע ניין גובערניעס פארגרעסערט אויף 177 פראצענט. דער עיקר האט זיך די צאל אידן פארגרעסערט אין ערשטן פעריאד — פון 1847-טן ביז 1881-טן — אויף 142 פראצענט; פאר די לעצטע זעכצען יאר — פון 1881-טן ביז 1897-טן האט זיך די צאל אידן פארגרעסערט סך-הכל גאר אויף פערצען פראצענט. אין די דאזיגע זעכצען יאר איז געווען א גרויסע אויסוואנדערונג פון די ניין מערב-גובערניעס אי קיין ניי-רוסלאנד און פוילן, אי קיין אמעריקע. דער גרעסטער פראצענט פון צוואקס פאר די גענומענע פופציג יאר איז געווען אין מינסקער גובערניע — 294 פראצענט; דער קלענסטער צוואקס איז געווען אין פאדאליער גובערניע — 125 פראצענט. קוקט מען זיך נוצ צו צו באזונדערע גובערניעס, איז גרינג צו באמערקן, אז דעם קלענסטן צוואקס גיבן די גובערניעס, וואס האבן געהאט די גרעסטע אב-סאלוטע צאל אידן; און פארקערט, די גובערניעס, וואס האבן געהאט א קלענערע צאל אידן, האבן געהאט פאר די פארגאנגענע פופציג יאר א גרעסערן צוואקס. זיך קיעווער גובערניע, וואס שמעלט פאר אין דעם פרט אן אויסנאם. דער סדר פון די גובערניעס לויט דער אבסאלוטער צאל אידן האט זיך פאר די גע-נומענע פופציג יאר א ביסל געביטן. אין 1847-טן יאר וואלט דער דאזיגער סדר געווען פאלגנדיגער: 1. וואלינער; 2. פאדאליער; 3. קיעווער; 4. גראדנער; 5. מאהילעווער א. א. וו. אין 1897-טן איז ער געווען אזוי: 1. קיעווער; 2. מינסקער; 3. וואלינער; 4. פאדאליער; 5. גראדנער א. א. וו.

לנבי דער אלגעמיינער באפעלקערונג האבן די אידן אויסגעמאכט אין די דאזיגע ניין גובערניעס:

1. אין 1847-טן — 9,26

2. אין 1881-טן — 16,88

3. אין 1897-טן — 13,36

פאר 34 יאר — פון 1847-טן ביז 1881-טן יאר — איז דער פראצענט אידן לנבי דער אלגעמיינער באפעלקערונג געווארן כמעט צוויי מאל גרעסער; פארקערט, פאר די לעצטע 16 יאר איז געפאלן דער פראצענט אידן פון 16,88 ביז 13,36.

גייען מיר איבער צו די צען גובערניעס פון פוילן.

דער אבסאלוטער וואוקס פון דער אלגעמיינער און פון דער אידישער באפעלקערונג אין רוסיש-פוילן.

יאר	די אלגעמיינע באפעלקערונג	אידן	% פון אידן
1816	2 717 287	212 000	7,80
1860	4 840 466	598 100	12,40
1880	7 104 864	1 004 282	14,10
1890	8 256 562	1 134 268	13,70
1897	9 402 253	1 321 100	14,10
1913	13 057 222	1 954 898	14,97

מיר זעהען, אז די אלגעמיינע באפעלקערונג איז אויסגעוואקסן פאר דער צייט פון קרוב צו הונדערט יאר (1816—1913) ווייניגער פון פינף מאל, ווען די אידישע באפעלקערונג, באזונדער גענומען, איז אויסגעוואקסן מער פון ניין מאל. דאס דערקלערט זיך גיט גאר מיט דעם, וואס ביי די אידן איז געווען דער נאטירליכער צוואקס העכער, ווי ביי דער ארומיגער באפעלקערונג, גאר אויך מיט דעם, וואס פוילן איז געווארן אן אָרט, וואס האט צוגעצויגן צו זיך אידן פון אנדערע גובערניעס. און די דאזיגע אימיגראציע פון אנדערע גובערניעס, דער עיקר פון די ליטווישע און ווייס-רוסישע גובערניעס, האט געגעבן דעם פוילישן אידנטום א גרויסן צוואקס, וואס האט געדעקט ביז א געוויסער מאס די עמיגרציע פון פוילישע אידן קיין אמעריקע. אין 1816-טן יאר האבן די אידן אויסגעמאכט אין די צען פוילישע גובערניעס 7,8 פראצענט פון דער אלגעמיינער באפעלקערונג און אין 1913-טן יאר שוין 14,97, כמעט צוויי מאל אזוי פיל. אין דעם וואוקס אבער פונם פראצענט פון דער אידישער באפעלקערונג באמערקן מיר צוויי פעריאדן — ביז 1880-טן יאר וואקסט די אידישע באפעלקערונג אהן אן אויפהער; פון 1880-טן ביזן 1890-טן פארקלענערט זיך אפילו א ביסל דער פראצענט אידן פון 14,1 אויף 13,7; אין 1897-טן דערגרייכט דער פראצענט אידן צו דערוועלבער הייך, ווי אין 1880-טן יאר; און פאר די 16 יאר — פון 1897-טן ביז 1913-טן — הויבט זיך אויף דער פראצענט פון דער אידישער באפעלקערונג ביז 14,97 פראצענט.

דער פארשיידענער טעמפ פונם וואקס פון דער אידישער באפעלקערונג
 ביזן 1880-טן יאר און נאך דער דאזיגער צייט, ווי אויך דער שנעלערער וואקס
 פון דער אידישער באפעלקערונג אין פארגלייך מיט דער אלגעמיינער ווערן
 פולטער, ווען מיר נעמען אן די דאטן פון 1816-טן יאר פאר 100 און רעכענען
 אויס בנוגע צו דער דאזיגער גרונט-דאטע די איבעריגע ציפערן.

VIII טאבעלע

דער רעלאטיווער וואקס פון דער אלגעמיינער און פון דער אידישער
 באפעלקערונג אין די צען גובערניעס פון רוסיש-פּוילן.

די אידישע באפעלקערונג	די אלגעמיינע באפעלקערונג	יאר
100	100	1816
282	178	1860
474	261	1880
535	304	1890
623	346	1897
922	481	1913

דער וואקס פון דער אידישער באפעלקערונג איז געווען פארן נאנצן
 פערטאד צייט כמעט צוויי מאל אזוי גרויס, ווי פון דער נאנצער באפעלקערונג.
 ביי דער לעצטער איז פון הונדערט געווארן 481 און ביי דער אידישער בא-
 פעלקערונג — 922. ביז די 80-ער יארן איז דער צוואקס ביי דער אידישער
 באפעלקערונג געווען א סך שטארקער, ווי ביי דער ארומיגער באפעלקערונג;
 נאכדעם יאגט דער צוואקס פון דער אלגעמיינער באפעלקערונג אן דעם צוואקס
 פון דער אידישער באפעלקערונג. דאס דערקלערט זיך געוויס גיט נאר מיטן
 גרעסערן אנטייל פון די אידן אין דער עמיגראציע פון פוילן, נאר אויך מיטן
 פאלן פונם נאטירליכן צוואקס ביי דער אידישער באפעלקערונג. די אידישע
 באפעלקערונג ווערט גיכער אריינגעצויגן אין די גרויסע שטעט און ווערט פּכלל
 גיכער באאיינפלוסט פון די שטרעמונגען אין די שטעט, וואס פירן צו א
 ממשותדיגער פארקלענערונג פון די געבוירענע. וועגן דער דאזיגער פראגע
 וועט אונז נאך אויסקומען צו ריידן שפעטער, און מיר וועלן זיך נאך גיט איין מאל
 מיט איר טרעפן.

נאך אינטענסיווער, ווי אין די צען רוסיש-פּוילישע גובערניעס, איז געווען דער וואוקס פון דער אידישער באפעלקערונג אין די גובערניעס פון ניי־רוסלאנד (בעסאראבער, כערסאנער, יעקאטערינאסלאווער און טאוורישער).

טאבעלע IX

דער וואוקס פון דער אלגעמיינער און פון דער אידישער באפעלקערונג אין ניי־רוסלאנד.

יאָר	די נאנצע באפעלקערונג	די אידישע באפעלקערונג	% פון אידן
1844	3 127 054	95 305	3,0
1880	4 988 470	368 567	7,4
1897	8 235 488	730 278	8,9
1913	11 403 200	900 000*	7,9

נעמען מיר אָן די דאטן פון 1844-טן יאר פאר 100, וועט די געבראכטע טאבעלע באקומען פאלגנדיגן פנים:

יאָר	די נאנצע באפעלקערונג	די אידישע באפעלקערונג
1844	100	100
1880	159	386
1897	263	766
1913	365	944

נעמען מיר דעם גאנצן פעריאד פון 1844-טן יאר ביז 1913-טן, זעהען מיר, אז די נאנצע באפעלקערונג האט זיך פארגרעסערט ווייניגער פון פיר מאל — פון יעדע הונדערט נפשות איז געווארן 365 — און די אידישע באפעלקערונג האט זיך פארגרעסערט כמעט צען מאל — פון יעדע הונדערט אידישע נפשות איז געווארן 944. דער צוואקס ביי אידן איז געווען אויף אזא אופן כמעט דריי מאל שטארקער, ווי ביי דער ארומיגער באפעלקערונג. נעמען מיר אבער נאר די לעצטע 16 יאר — פון 1897 ביז 1913 — זעהען מיר, אז ביי

(* בערך.)

אידן האט זיך די באפעלקערונג פאררעסערט נאר אויף 23 פראצענט, און די אלגעמיינע באפעלקערונג איז אויסגעוואקסן פאר דער צייט אויף 40 פראצענט. דאס איז געווען ארויסגערופן פון דעם, וואס די אידישע עמיגראציע האט אין אנהויב פון 20-טן יארהונדערט פארכאפט אויך די גופערניעס פון ניי־רוסלאנד, הגם בכלל איז דארט די עקאנאמישע לאגע פון די אידישע מאסן א סך פעסטער און זיכערער, ווי אין ליטע און ווייס־רוסלאנד. מע מוז אבער צוגעבן, אז אויך דער נאטירליכער צוואקס איז שטארק געפאלן אין ניי־רוסלאנד אין די לעצטע יארן.

באוונדער אינטענסיוו איז געווען די צוואונדערונג פון אנדערע גופערניעס קיין ניי־רוסלאנד ביזן 1897-טן יאר. ווי פאקאנט, ווערט פארדאפלט די באפעלקערונג ביי א צוויי־פראצענטיגן יארליכן צוואקס אין 34 יאר. לויט דעם דאזיגן חשבון וואלטן באדארפט זיין אין ניי־רוסלאנד אין 1880-טן יאר מאקסימום 200 טויזנט אידן. ס'זיינען אבער געווען אין דעם יאר קרוב צו 370 טויזנט אידן — קומט אויס, אז ביז 170 טויזנט אידן זיינען אנגעקומען קיין ניי־רוסלאנד פון אנדערע גופערניעס פון תחום. שפעטער פון 1880-טן יאר איז דער צוואקס ביי דער אידישער באפעלקערונג בכלל שוין געווען געפאלן, נאר געמענדיג אין אכט, אז ביי אן אימיגראנטן־באפעלקערונג איז דער פראצענט פון יונגע לייט העכער, וועלן מיר צולאזן, אז אויך אין די יארן פון 1880 ביז 1897 איז געווען אין ניי־רוסלאנד א צוויי־פראצענטיגער יארליכער צוואקס. אפילו ביי אזא הויכן צוואקס וואלט די אידישע באפעלקערונג באדארפט באטרעפן אין 1897-טן יאר 500 טויזנט, און זי האט באטראפן מער פון 730 טויזנט. קומט אויס, אז אין משך פון 16—17 יאר זיינען געקומען פון אנדערע גופערניעס פון תחום קיין ניי־רוסלאנד 230 טויזנט אידן, וואס ס'מאכט אויס ביז 15 טויזנט א יאר.

פון די פיר גופערניעס פון ניי־רוסלאנד האט בעסאראביע שוין אין 1844-טן יאר געהאט פארהעלטניסמעסיג א גרויסע צאל אידן — 48,943, מער פון 50% פון אלע אידן פון ניי־רוסלאנד. די אידן האבן דעמאלט אויסגעמאכט אין בעסאראביע 6,2 פראצענט פון דער אלגעמיינער באפעלקערונג. אין 1897 יאר זיינען געווען אין בעסאראבער גופערניע 228,528 אידן, ד. ה. מער ווי פיר מאל אזוי פיל, ווי אין 1844-טן יאר, און זיי האבן אויסגעמאכט 11,8 פראצענט פון דער אלגעמיינער באפעלקערונג. נעמען מיר אראפ די בעסאראבער אידן פון דער צאל אידן אין גאנץ ניי־רוסלאנד, וועלן מיר ערשט זעהן, ווי גרויס דער צוואקס איז געווען.

טאבעלע X

דער וואוקס פון דער אלגעמיינער און פון דער אידישער באפעלקערונג אין דריי גובערניעס פון ניי־רוסלאנד. (כערסאנער, יעקאטערינאסלאווער און מאורישער)

יאָר	די גאנצע באַפֿעלקערונג	אידן	% פֿון אידן
1844	2 333 951	46 312	2,0
1880	3 602 727	200 740	5,6
1897	6 295 076	501 750	8,0
1913	8 840 200	670 000*	7,6

רעכענען מיר די דאטן פון 1844-טן יאר פאר 100, באקומט די טא-בעלע X פאלגנדיגן פנים:

יאָר	די גאנצע באַפֿעלקערונג	אידן
1844	100	100
1880	154	433
1897	270	1083
1913	379	1447

מיר זעהען אלוא, אז די גאנצע באפעלקערונג איז אויסגעוואקסן פון 1844 ביז 1913 ווייניגער פון פיר מאל, און די אידישע מער פון פערצן מאל. פון יעדע 100 נפשות פון דער גאנצער באפעלקערונג איז געווארן סך־הכל 379; פון יעדע הונדערט אידישע נפשות — 1447. פארשטייט זיך, אז דער גרעסטער צוואקס פאלט אויף די ביידע אינדוסטריעלע גובערניעס — כערסאנער און יעקאטערינאסלאווער —, וואו ס'זיינען אויסגעוואקסן די גרעסטע אידישע קהלות פון די גובערניעס פון תחום, ניט רעכענענדיג פוילן. אין פאלטאווער און טשערניגאווער גובערניע איז צום סוף פון אכטצענטן יאר-

(* בערך.)

הונדערט געווען ווייניגער פון טויזנט נפשות. אין משך פון 19-טן יארהונדערט
איז די אידישע באפעלקערונג אויך אין די צוויי גובערניעס שטארק אויסגעוואקסן.
אזוי זיינען געווען אידן אין פאלטאווער און טשערניגאווער גובערניע:

1. אין 1847 — 34 009 ;

2. אין 1881 — 167 158 ;

3. אין 1897 — 225 396 ;

פאר פופציג יאר איז די אידישע באפעלקערונג אין די דאזיגע צוויי גובער-
ניעס אויסגעוואקסן כמעט זיבן מאל.

פון די אלע געבראכטע דאטן און ציפערן איז צו זעהן, אז פאר די לעצטע
פופציג-זעכציג יאר האט די אידישע מאסע פון רוסלאנד געשמרעבט אין די
ראיאנען, וואס האבן זיך אויסגעצייכנט מיט א באזונדער אינטענסיווער אנט-
וויקלונג פון דער אינדוסטריע — קיין פוילן און קיין דרום-רוסלאנד. צום סוף
פון דער ערשטער העלפט פון 19-טן יארהונדערט האט געלעבט אין פוילן פון
25 ביז 28 פראצענט פון אלע רוסלענדישע אידן; אין כערסאנער, יעקאטערי-
נאסלאווער און טאוורישער גובערניעס ווייניגער פון דריי פראצענט און אין די
איבעריגע 12 גובערניעס פון תחום מער פון 70 פראצענט פון אלע רוסלענדישע
אידן. אין 1913-טן יאר זיינען שוין די פארהעלטענישן געווען בערך פאלגנדיגע:
אין פוילן זיינען געווען פון 30 ביז 33 פראצענט פון אלע רוסלענדישע אידן;
אין די דריי דרום-גובערניעס — פון 10 ביז 12 פראצענט; אין די איבעריגע
12 גובערניעס פון 55 ביז 60 פראצענט פון אלע רוסלענדישע אידן.

פראגעס.

1. וויפיל זיינען געווען אידן אין רוסלאנד ערב דער וועלט-מלחמה?
2. וויפיל אידן האבן עמיגרירט פון רוסלאנד פון 1897-טן ביז 1914-טן?
3. איז געווארן פאר דער צייט — פון 1897-טן ביז 1914-טן — קלענער
די אבסאלוטע צאל אידן? די רעלאטיווע צאל אידן?
4. ביי וואסערע פעלקער פון תחום איז גרעסער די עמיגראציע? די צוריק-
וואנדערונג?
5. ביי וועמען איז געווען שטארקער דער וואקס פון דער באפעלקערונג
אין 19-טן יארהונדערט: ביי די אידן צי ביי די ארומיגע פעלקער?
6. וואס פאר א פראצענט פון דער אלגעמיינער באפעלקערונג האבן אידן

- אויסגעמאכט אין אנהויב פון 19-טן יארהונדערט? אין מיטן פון 19-טן יאר-
הונדערט? אין סוף פון 19-טן יארהונדערט?
7. וויפיל זיינען געווען אידן אין רוסלאנד אין אנהויב פון 19-טן יאר-
הונדערט? אין מיטן פון 19-טן יארהונדערט? צום סוף פון 19-טן יאר-
הונדערט?
8. וויפיל זיינען געווען אידן אין די 9 מערב-גובערניעס: אין 1847-טן
יאר? אין 1897-טן?
9. וואסער א פראצענט האבן אידן אויסגעמאכט לגבי דער אלגעמיינער
באפעלקערונג אין די ניין גובערניעס: אין 1847-טן? אין 1881-טן? אין
1897-טן?
10. וויפיל זיינען געווען אידן אין די צען גובערניעס פון פוילן: אין 1816-טן?
אין 1860-טן? אין 1897-טן? אין 1913-טן?
11. וואס פאר א פראצענט האבן אידן אויסגעמאכט אין פוילן: אין
1816-טן? אין 1860-טן? אין 1880-טן? אין 1890-טן? אין 1913-טן?
12. וואס פאר א באפעלקערונג איז מער אויסגעוואקסן פארן גיינצענמן
יארהונדערט אין פוילן: די אידישע אדער די ארומיגע?
13. מיט וואס דערקלערט זיך דער שנעלערער וואוקס פון דער אידישער
באפעלקערונג?
14. וויפיל מאל האט זיך פארגרעסערט די אידישע באפעלקערונג אין
פוילן אין משך פון 19-טן יארהונדערט? די גאנצע באפעלקערונג?
15. וויפיל זיינען געווען אידן אין גיי-רוסלאנד: אין 1844-טן יאר? אין
1897-טן? אין 1913-טן?
16. וויפיל מאל האט זיך פארגרעסערט פון 1844-טן ביז 1913-טן אין
גיי-רוסלאנד: די ארומיגע באפעלקערונג? די אידישע?
17. פון וואסערע קאנטן האבן אידן עמיגרירט קיין גיי-רוסלאנד?
18. וויפיל בערך האבן עמיגרירט יארליך אידן פון אנדערע קאנטן קיין גיי-
רוסלאנד?
19. וואס פאר א פראצענט האבן אידן אויסגעמאכט אין דריי גובערניעס
פון גיי-רוסלאנד: אין 1844-טן? אין 1880-טן? אין 1897-טן? אין 1913-טן?
20. וויפיל מאל איז אויסגעוואקסן די באפעלקערונג פון 1844-טן ביז 1913
אין די דריי גובערניעס: די אידישע? די גאנצע?

21. וויפיל זיינען געווען אידן אין פאלמאווער און טשערנינאווער נובער-
ניעס: אין סוף פון 18-טן יארהונדערט? אין 1847-טן? אין 1897-טן?
22. אין וועלכע ראיאנען האט די אידישע מאסע פון רוסלאנד געשמרעכט
אין משך פון 19-טן יארהונדערט?
23. ווי זיינען געווען פונאנדערנעמיילט די רוסלענדישע אידן אין בא-
זונדערע קאנטן פון רוסלאנד: צום סוף פון דער ערשטער העלפט פון 19-טן
יארהונדערט? אין 1913-טן יאר?